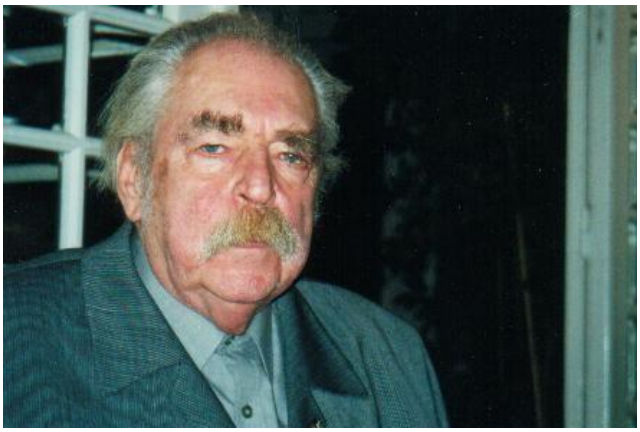
Sumonyi Zoltán

Eljegyzési vacsora

Monoszlóy Dezsőékkel

Monoszlóy Dezsőt a nyolcvanas évek végén ismertem meg, nem is őt magát, csak az írásait, pontosabban az egyik rádiójátékát. Abban az évben Capriban volt a nemzetközi rádió- és tévéfesztivál, és az egyik díjazott hangjáték az osztrák rádió produkciója, a szerző pedig *Dezső M. Monoszlóy*. Már az előzsűrizéskor eldöntöttem, hogy megkeresem ezt a magyarnevű osztrákot, és függetlenül a Prix Italián elért helyezésétől, a Magyar Rádióban is fölvesszük a mindössze tizenhat-tizenhét perces kishangjátékot. Lehet, hogy a szövege magyarul is megvan, talán magyarul írta eleve, s ha nem kell lefordítani, azzal időt is nyerhetünk.

Az osztrák rádiós kollégától megtudtam, hogy Monoszlóy már majd' húsz éve lakik Bécsben, az egész német nyelvterületen elismert és kedvelt hangjátékszerző. Ő úgy tudja, hogy korábban Csehszlovákiában élt, talán '68 után kellett onnan távoznia, s nem is mindjárt Ausztriába, hanem először Jugoszláviába menekült. Megadja az elérhetőségét, bizonyára örülni fog, ha a Magyar Rádió is bemutatja a hangjátékait.

Itthon megtudtam, hogy egyik dramaturgunk, a féllábbal már nyugdíjas *Kopányi György* ismeri Monoszlóyt, felhívta telefonon, és megbeszélték a rádiójáték felvételi lehetőségeit. Kiderült, hogy mindent magyarul ír, utána fordítják németre, boldogan küldi a szövegkönyvet, úgyhogy a következő év elején *Pós Sándor* rendezésében már be is mutattuk a *Ma nincsen bridzs* című négyszereplős darabot. A bemutató után hívott fel, hogy a most érkeztek Bécsből, itt vannak a Bródy Sándor utcai portán, menjek le, igyunk meg egy kávét a Pagodában.

Csinos fiatalasszony állt a robosztus, jó hatvanas férfi mellett. „Ismerjétek meg egymást, ő Kati, a második feleségem – dörmögte a rozmár-bajusz alatt – színésznő volt Pozsonyban. Szebben énekelt, mint Honthy Hanna a fénykorában. Nekem elhiheted, én Honthyt már a háború előtt is láttam a Maya címszerepében." Aztán kávézás közben meg-

tudtam, hogy Pesten született, itt végezte el a jogi egyetemet is, és csak 1946-ben települt át Pozsonyba. Ott lett ismert író, költő, műfordító, a csehszlovák írószövetség magyar tagozatának elnöke, de még Magyarországon megjelent egy regénye és két verseskötete. „Na jó, ez most nem érdekes – mondta – hanem tetszett a hangjátékom magyar változata. Úgyhogy küldök majd néhány szövegkönyvet azokból, amelyeket már németül megcsináltak, és amelyik megtetszik, nyugodtan fölvehetitek!"

Ettől kezdve gyakrabban jöttek, s mindig találkoztunk valahol. „Hol fogtok szilveszterezni? – kérdezték egyszer a '90-es évek közepén – mert kijöhetnétek már néhány napra Bécsbe. Nálunk van elég hely, kényelmesen elférnétek." Mondtam, hogy Szigligetre megyünk, mint már húsz éve minden télen, de inkább ők jöjjenek oda, nézzék meg, hogy szórakoztatják egymást a magyar írók. A következő szilveszteri közös szórakoztatásnak, amelyben Kati is, Dezső is tevékenyen részt vett, az lett az eredménye, hogy Monoszlóyék még abban az évben vettek az ófaluban egy nagy házat, azt megfelelően rendbe hozatták, átalakították, és délutánonként vendégül látták az éppen a közelben föllelhető írókat, művészeket. Kati frissen sütött túrós pogácsával vagy almás rétessel, Dezső borral csábította oda a gyorsan kialakuló baráti kört, s az a bor sosem bírt kifogyni, mert a kerítés oldalánál minden este felcsörömpölt egy rekesznyi hosszúnyakú leánykaüveg. „Magor tudja, hogy így estére már fogytán a borom – mondta ilyenkor Dezső – és hát így viszonozza a kezdeti bécsi éveit, amikor nálunk lakott. Tudod, mindig nagy vagány volt, aztán most meg, hogy így fölvitte Isten a dolgát, fölcsapott balatoni szőlősgazdának."

Néhány évvel később Monoszlóyék Budán is vettek egy kis lakást, hogy ha Pestre jönnek, ne kelljen szállodába menniük, s amikor ott is berendezkedtek, meghívtak bennünket a lakásavatóra. „Nem valami nagy, de azért hatan el fogunk férni – mondta Kati a telefonba – kívületek csak Szakonyi Karcsiékat hívtuk." Egyszerre érkeztünk a Szakonyi-házaspárral, és Kati azzal fogadott, hogy igyunk egy korty pezsgőt a budai otthonukra, kapjunk be egy kaviáros molnárkát, mert aztán tovább kell mennünk. „Most telefonált Magor menyasszonya, hogy ma este lesz az eljegyzésük, amelyre hivatalosak vagyunk, és természetesen, a vendégeink is hivatalosak" – mondta szabadkozva.

A néhány utcával arrébb álló emeletes háznak már a bejáratánál aranygombos pincérek kínálták a fogadóitalokat, majd egy fiatal lány fölkísért bennünket az első emeleti nagyterembe. Ott, a hat személyre terített kerek asztalok úgy néztek ki, mint a fehércsuhás premontrei szerzetesek, derekukon a világoskék cingulussal. A felkísérő kislány leültetett bennünket a Monoszlóy-jelzésű asztalhoz, mondta, hogy igyunk egy aperitifet, és

mindjárt szól a menyasszonynak, hogy megérkeztünk. A menyasszony, arcán némi feszültséggel, régi ismerősökként üdvözölte Dezsőéket, s mondta, hogy most már nemsokára elkezdődik a vacsora. Ugyan Magor még nincs itt, de úgy tudja, hogy már elindult Bécsből, rövidesen megérkezik, mert ugye ő kétszázzal szokott végigszáguldani a sztrádán. Addig meg csipegessünk a hideg előételekből.

Amikor már minden előételt fölcsipegettünk, s hogy jobban teljen az idő, Szakonyi Karcsi régi történeteket mesélt szülei egykori étterméről, akkor ismét megjelent asztalunknál a felkísérő kislány. Elnézést kért a menyasszony nevében, akinek még igazítani kell valamit a ruháján, de mindjárt kezdetét veszi az ünnepség, mert a hírek szerint Magor már átjött a határon, s Budapest felé robog. Addig is, mondta, Dezső kedvenc borából tölt a poharainkba. Már a harmadik üvegből töltögettünk, amikor a terem közepén megjelent egy pincér. „Kedves vendégeink – kezdte torokköszörüléssel – tálaljuk a vacsorát. Jó étvágyat kívánok. Ne zavartassák magukat, de a mai eljegyzés technikai okok miatt elmarad.” Ekkor rohant át a termen a zokogó menyasszony. A meglepett és zavart vendégek közül Dezső észlelt először, felállt és a menyasszony után sietett. Néhány perc múlva tétován jött vissza. Mi történt? – kérdezte Kati. Dezső csak intett, hogy menjünk, majd útközben elmondja. „Hát – kezdet aztán, már kívül a kapun – Magor azért nem tudott most ide jönni, mert ma délután váratlanul megnősült Bécsben.”

Szigliget, 2024. 04. 01.